

INFORME DE FISCALITZACIO SCF-01B/87

HOSPITAL ARNAU DE VILANOVA, LLEIDA, 1985

A Barcelona, el dia 17 de juliol de 1987, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, sota la presidència del Síndic Major, Sr. Joan-Josep Perulles i Bassas, amb l'assistència dels Síndics Srs. Manuel Cardeña i Coma, Josep Maria Carreras i Puigdemongas, Antoni Castells i Oliveres, Ferran Termes i Anglès, Eudald Travé i Montserrat i Xavier Vela i Parés, i actuant com a Secretari el Secretari General de la Sindicatura, Sr. Manuel Bosch i Isant i com a ponent el Síndic Sr. Josep Maria Carreras i Puigdemongas, ha acordat aprovar, prèvia deliberació, l'informe de fiscalització SCF-01B/87, sobre l'Hospital Arnau de Vilanova, Lleida, 1985, que s'eleva al Parlament de Catalunya.

INFORME DE FISCALITZACIO SCFO1B/87

HOSPITAL ARNAU DE VILANOVA, LLEIDA, 1985

INFORME DE FISCALITZACIO SCF01B/87
HOSPITAL ARNAU DE VILANOVA, LLEIDA, 1985

INDEX

1.- INTRODUCCIO	
1.1. Bases Legals del control realitzat	1
1.2. Motivació i Metodologia	1
1.3. Característiques del centre	2
2.- SISTEMES, PROCEDIMENTS I CONTROL	
2.1. Nòmina	4
2.2. Aprovisionament	7
2.3. Immobilitzat material	10
3.- ASPECTES ECONOMICO-FINANCERS	
3.1. Estats a 31 de desembre de 1985	11
3.1.1. Balanç de Situació	11
3.1.2. Compte d'Ingressos i Despeses	13
3.2. Comentaris als estats financers	15
4.- ANALISI DE L'ACTIVITAT	
4.1. Indicadors d'Activitat	31
4.2. Estructura Física	36
5.- CONCLUSIONS	
5.1. Observacions	39
5.1.1. Sistemes, procediments i control	39
5.1.2. Aspectes financers	39
5.1.3. Activitat	40
5.2. Recomanacions	42

1.- Introducció

- 1.1. Bases Legals del control realitzat
- 1.2. Motivació i metodologia
- 1.3. Característiques del centre

1.1. Bases legals del control realitzat

Aquest Informe s'ha portat a terme, d'acord amb el que estableix l'article 6.2. de la LLei 6/84, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes.

S'ha tingut en compte, en la mesura que ho feien possible els recursos disponibles, les funcions que a la Sindicatura li encomana l'article 2.1. de l'esmentada Llei, especialment les indicades en els apartats a) (fiscalització de l'activitat econòmico-financera), g) (utilització dels recursos disponibles) i h) (compliment dels objectius proposats).

1.2. Motivació i metodologia

Així com s'han fet Informes referents a la gestió d'aspectes lligats amb la utilització de recursos hospitalaris aliens, s'ha cregut necessari analitzar la utilització dels recursos propis de l'ICS, i fer-ho de forma que quan es disposi d'informació suficient es pugui iniciar una tasca més aprofundida de comparació i d'anàlisi en aspectes d'economia de recursos i de compliment d'objectius. De moment però aquests aspectes són de difícil consideració, entre altres raons per la manca de disponibilitat d'altres treballs específics com el que aquí es presenta.

L'hospital es va triar de comú acord amb la direcció de l'ICS i es va considerar adient per les seves característiques de volum, localització, evolució i funcionament, en relació amb els recursos que hi podia dedicar la Sindicatura i de la utilitat de l'Informe per a l'Entitat Gestora.

La recollida d'informació per a l'elaboració d'aquest Informe s'ha efectuat entre setembre de 1986 i març de 1987. L'anàlisi dels aspectes financers s'ha centrat en els estats a 31 de desembre de 1985, facilitats per l'hospital.

Per a la realització d'aquest s'ha comptat amb la col·laboració d'una empresa especialitzada, seleccionada per mitjà de concurs per a la realització de serveis tècnics complementaris i assistencials, que ha actuat sota la dependència orgànica del Síndic Cap del Departament que ha realitzat l'Informe.

Pel que fa a la fiscalització de l'activitat econòmico-financera, aquest Informe té el caràcter de revisió limitada dintre la línia que correspon al control extern.

Respecte a l'activitat hospitalària, s'ha analitzat el compliment dels requisits d'acreditació, així com els mecanismes dedicats a millorar la qualitat assistencial i s'han establert alguns indicadors bàsics quantitativs que poden permetre en part, valorar el grau de compliment dels objectius de l'hospital.

Hem d'agrair les facilitats que ens han estat donades per tot el personal de l'hospital per a la realització del treball, i molt especialment per la Gerència, el departament administratiu i el Cap dels serveis mèdics.

1.3. Característiques del centre

Aquest hospital es va crear l'any 1956, com a Residència de la Seguretat Social.

Per part de l'INSALUD estava prevista desde finals dels anys seixanta una restructuració i ampliació important de l'Hospital, de la que no se'n coneixia cap pla funcional previ.

La primera part d'aquesta reforma tenia inicialment previst el seu acabament l'any 1981, abans de les transferències, però aquestes previsions no es compliren.

Segons el Desplegament del Mapa Sanitari (DMS-83), l'any 1982 aquest hospital, classificat de nivell 2B, disposava de 262 llits en funcionament i 12 incubadores. Pel que fa al personal tenia 89 metges, 144 ATS o diplomats d'infermeria i 121 auxiliars de clínica. Es a dir un total de 354 persones. Pel que fa a l'activitat es donaven les xifres de 13 dies d'estada mitjana i 79,7% d'ocupació.

Un cop transferida la gestió a la Generalitat, s'han portat a terme part de les previsions d'ampliació, amb un ritme lent, derivat de la manca de recursos.

La primera part de l'ampliació prevista entre abril i octubre de 1982, després de diversos endarreriments, va entrar en funcionament el primer trimestre de 1985. Aquesta primera fase consistí en la posta en funcionament de tres noves plantes amb 160 llits, per altra banda es varen reduir part dels llits existents en la part vella de l'hospital.

L'any 1986 va continuar l'increment de llits en servei, de forma paulatina, passant de 333 el gener, 343 el març, 364 l'abril i 414 el maig, amb aixó es considera complet el procés de creixement iniciat l'any 1982. Aquest volum concorda amb els objectius previstos en l'esmentat Desplegament del Mapa Sanitari.

Cal dir però, que les previsions de l'esmentat D.M.S. no s'han portat a terme pel que fa a la resta de l'àrea, concretament la construcció del previst hospital a Tàrraga. Per tant la demanda que gravita sobre aquest hospital és superior a la prevista.

En el curs del treball s'ha evidenciat que en els darrers anys s'ha produït un procés de millora considerable, tant pel que fa als aspectes materials com als sanitaris i de gestió. Però s'ha de tenir present que aquest és un Informe puntual, que fa referència a la situació en un moment determinat concretament l'any 1985, pel que fa als aspectes financers i als darrers anys, dels què es disposa d'informació fiable, pel que fa a d'altres aspectes. En no tenir un punt de referència similar a aquest Informe efectuat en anys anteriors, no es pot donar una valoració adequada de l'evolució des d'èpoques més llunyanes, tot i que examinada la situació actual és fàcil observar que en el darrer quinquenni s'han dut a terme canvis positius molt importants.

- 2.- Sistemes, procediments i control
 - 2.1. Nòmina
 - 2.2. Aprovisionament
 - 2.3. Immobilitzat material

2. Sistemes, procediments i control

S'ha dut a terme una revisió dels sistemes, procediments i controls de l'Hospital de Lleida "Arnau de Vilanova", bàsicament pel que fa referència a les àrees de personal i aprovisionaments. L'examen ha consistit a analitzar els sistemes, procediments i controls existents a l'Hospital, avaluar-los i posteriorment efectuar verificacions concretes amb la finalitat de comprovar si realment es compleixen els mecanismes establerts.

Creiem convenient assenyalar que l'abast d'aquestes verificacions, encara que ha estat adequat per comprovar el funcionament dels sistemes, procediments i control, no ha tingut la suficient amplitud com per assegurar que s'ha detectat qualsevol possible error en el sistema o en els controls.

El resultat de l'anàlisi esmentada s'ha subdividit en tres grans àrees:

- o Nòmina
- o Aprovisionament
- o Immobilitzat material

Dins de cada àrea s'han indicat els punts o objectius específics de control en cada component operatiu i les causes del compliment (aspectes positius) o no (aspectes negatius) dels procediments i atributs del sistema.

En l'apartat 5.2. de l'Informe, es fan una sèrie de recomanacions de tipus general, el compliment de les quals creiem que ajudaria a millorar aquests aspectes.

2.1. Nòmina

PUNT DE CONTROL

1. Els sous i d'altres percepcions comptabilitzades corresponen a treballs autoritzats i realitzats.

ASPECTES POSITIVUS

- El personal del centre es contracta mitjançant l'ICS.
- El centre porta un llibre de contractacions en el qual s'indiquen totes les característiques referents a les noves persones contractades.

- Les guàrdies estan estipulades per a cada servei (si bé l'organització per a cada metge la realitza el cap de servei).
- Es comprova que els empleats que han deixat de treballar no s'incloguin en nòmina.
- Els sous es fan efectius mitjançant transferències bancàries.
- S'envia una còpia de la nòmina mecanitzada i d'altres possibles nòmines manuals a la Delegació perquè siguin aprovades pel Gerent de l'Àrea i fiscalitzades per l'Interventor General.
- El Centre porta un llibre de registre de nòmina mensual per empleat on es traspassen totes les quantitats cobrades pels empleats per conceptes (es porta a nivell informatiu).

ASPECTES NEGATIUS

- En els llistats de nòmina es dona un volum d'errors important. Si bé es fan dues explotacions mensuals del llistat, des d'un centre de càlcul extern a l'hospital, amb la finalitat que la primera sigui revisada per localitzar les possibles alteracions i poder-les rectificar, no sempre la primera explotació arriba al Centre per ésser revisada.
- No existeix un bon control d'horari d'assistència del personal sanitari (no hi ha cap fitxa de control d'horari, sinó que correspon al cap de servei o supervisora de planta comunicar al departament de personal l'absència de l'empleat).
- No sempre els canvis de vacances són comunicats al responsable de personal.
- Les cartelleres diàries de guàrdies no són aprovades pel cap dels metges, el qual tan sols firma el full resum de guàrdies de final de mes.
- Mensualment, per corregir errors i per solucionar d'altres imprevistos, es fan nòmines manuals que es paguen no per transferències sinó per taló.

PUNT DE CONTROL

2. Els imports dels sous estan autoritzats i correctament calculats.

ASPECTES POSITIUS

- Es verifica que els totals dels llistats de nòmina (per empleat) del departament de personal coincideixin amb els totals comptabilitzats segons la codificació establerta.
- Es verifica que els totals de la nòmina mecanitzada coincideixin amb l'ordre de transferència al banc.

- Existeix un expedient per a cadascun dels empleats.
- Totes les sol.licituds de permís d'absència estan firmades pel cap de personal.

PUNT DE CONTROL

3. Les despeses de personal es comptabilitzen adequadament en el compte corresponent i per import i període correcte.

ASPECTES POSITIUS

- Les despeses de personal es comptabilitzen segons la normativa vigent del CAS tant en sistema com en codificació.

ASPECTES NEGATIUS

- No es comptabilitza la nòmina tal com arriba del centre d'Informàtica, sinó que és necessari fer diverses agrupacions per diferents capítols de despesa pressupostària amb el consegüent risc d'error i de major utilització de recursos.

2.2. Aprovisionament

PUNT DE CONTROL

1. Autorització dels béns i serveis comprats.

ASPECTES POSITIVS

- Existència d'una normativa bàsica sobre la forma de realitzar les compres segons la Llei de Contractes de l'Estat i del seu Reglament.
- Revisió i raonament de totes les ofertes en les corresponents actes, deixant constància dels motius pels quals s'efectua l'adjudicació a l'empresa guanyadora.
- Totes les compres dels diferents serveis, incloses les que es consideren com a subministraments menors, es canalitzen mitjançant la unitat de "compres, magatzem i distribució" per la Direcció d'Administració i Serveis de l'Hospital.

ASPECTES NEGATIVS

- La Llei de Contractació de l'Estat es compleix en les inversions i adjudicació de determinats serveis, però s'ha trobat en el curs del nostre treball que s'han fet compres sense complir els passos previstos a l'esmentada Llei. Els responsables de l'Hospital ens han comunicat que els casos que hem detectat es tracten de compres en què només hi ha un sol proveïdor.
- No existeix un control preestablert per determinar els nivells d'existències a mantenir (màximes i mínimes).
- Existeixen albarans d'entrada no signats pel cap de magatzem o persona autoritzada.

PUNT DE CONTROL

2. Registre i salvaguarda. Les compres, consums i serveis són registrats en el compte, l'import i el període correcte.

ASPECTES POSITIVS

- Es comproven les quantitats i condicions dels productes en magatzem, confrontant-les o amb la comanda i l'albarà de lliurament, que forçosament ha d'estar valorat, o amb l'acta de recepció de l'obra, o amb el servei prestat.
- En el cas d'instal·lacions o de compra d'equips complexos es

requereix un informe tècnic del Cap de Manteniment o bé de l'usuari destinatari abans de donar la conformitat a la factura del proveïdor.

- Les factures de proveïdors es comproven per la unitat de compra i la unitat de gestió econòmica, contrastant les comandes o amb els albarans de lliurament valorats o amb les actes de recepció d'obres o amb la prestació de serveis.
- Abans de comptabilitzar-se, els documents i justificants de les compres efectuades es visen pels destinataris i s'autoritzen per la Direcció d'Administració de l'Hospital.
- Per a la comptabilització de les compres existeix el Pla de Comptes de CAS (Centres Assistencials Sanitaris) perfectament tipificat i codificat.
- Existeix un responsable suficientment qualificat que imputa i codifica les factures d'acord amb el pla de comptes establert, sota la supervisió de la Direcció d'Administració i Serveis de l'Hospital.

ASPECTES NEGATIUS

- S'incompleix la normativa vigent del CAS en relació al registre d'entrades ja que aquestes es registren en el moment d'efectuar-se el document de pagament. El problema rau en el fet que la despesa es comptabilitza sempre que existeixi crèdit pressupostari disponible.
- Com a conseqüència del punt anterior, poden existir quantitats importants de passius omesos deixant reflectir la situació real del passiu de l'Hospital.
- En la majoria de les factures no queda constància del compte de despesa on s'ha comptabilitzat la compra.

PUNT DE CONTROL

3. Els pagaments s'efectuen solament per les mercaderies o serveis rebuts i són autoritzats adequadament.

ASPECTES POSITIUS

- Les ordres de pagament es cursen una vegada s'ha comprovat la recepció de les mercaderies o serveis.
- El pagament de les factures de proveïdors està centralitzat en la Tresoreria Adjunta a la Generalitat per matèria de serveis relatius a la Seguretat Social.

PUNT DE CONTROL

4. Els pagaments es comptabilitzen correctament respecte al compte import i període.

ASPECTES POSITIUS

- Les ordres de pagament es cursen a Tresoreria, considerant-se ja efectuades a nivell del Complex Sanitari.

2.3. Immobilitzat material

PUNT DE CONTROL

1. Un dels punts bàsics de control en l'àrea d'immobilitzat és que les compres siguin degudament autoritzades.

ASPECTES POSITIUS

- En el cas de l'Hospital podem afirmar que aquest punt del control intern s'acompleix. En efecte, l'adquisició de béns d'immobilitzat es fa mitjançant concurs públic seguint les normes establertes en la Llei de Contractes de l'Estat i el seu Reglament.

ASPECTES NEGATIUS

- El sistema de control en l'àrea d'immobilitzat no és prou efectiu. En primer lloc, les adquisicions d'immobilitzat material no es registren correctament ja que no es registren en el moment de l'adquisició del bé, com a conseqüència d'això poden existir passius omesos importants.
- Pel que fa referència a les baixes d'immobilitzat material, aquestes no solament no són registrades en el període correcte, sinó que fins a la data de la revisió no s'han registrat en cap exercici.
- Tampoc s'han efectuat inventaris físics periòdics de l'immobilitzat material i, per tant, no s'han comprovat en cap moment les existències de l'immobilitzat físicament. Donat els anys de funcionament de l'Hospital i la ràpida evolució de la maquinària que fa que les renovacions d'aquesta siguin constants, es pot assegurar que molts dels elements inicials ja no existeixen.
- Dins d'un bon sistema de control és fonamental tenir una valoració adequada dels actius. La política d'amortitzacions seguida pel Sistema de la Seguretat Social i que per tant ha d'aplicar el centre, no es pot considerar en aquest sentit que sigui adient, tant pel que fa als coeficients d'amortització com pels períodes d'aplicació. En determinades ocasions s'han amortitzat totalment elements d'immobilitzat durant el mateix any de compra.

A més, cal afegir el fet que en no registrar-se les baixes, tal com ja hem esmentat abans, tampoc s'han registrat les baixes del fons d'amortització acumulada. Per tant no es pot considerar significativa la xifra d'aquest fons que figura en el Balanç.

3.- Aspectes econòmico-financers

3.1. Estats a 31 de desembre de 1985 (no auditats)

3.1.1. Balanç de Situació

3.1.2. Compte d'Ingressos i Despeses

3.2. Comentaris als estats financers

3.1 Estats a 31 de desembre de 1985 (no auditats)

3.1.1. BALANÇ DE SITUACIO

A C T I U

	Comentari	Import
	-----	-----
IMMOBILITZAT MATERIAL	1	
Maquinària, instal.lacions i utillatges		749.953.772
Mobiliari		93.727.748
Equips de procés de dades		3.190.000
Altres immobilitzat		1.894.557

		848.766.077
Menys amortització acumulada	2	(25.766.000)

TOTAL IMMOBILITZAT MATERIAL		823.000.077
ALTRES INVERSIONS FINANCERES PERMANENTS	3	560.278
EXISTENCIES	4	66.492.668
DEUTORS		
Usuaris	5	123.328.495
Altres deutors	6	246.320
Entitats Públiques	7	497.815

TOTAL DEUTORS		124.072.630
COMPTES FINANCERS		
Inversions financeres temporals	8	2.804.652
Comptes amb l'Ens del Sistema	9	7.154.362
Altres comptes no bancaris	10	14.648.962
Tresoreria	11	6.896.768

TOTAL COMPTES FINANCERES		31.504.744

TOTAL ACTIU	Pta.	1.045.630.397
<hr/>		
COMPTES D'ORDRE	18	8.000.000

P A S S I U

	Comentari	Import
	-----	-----
FONS SOCIAL	12	866.387.799
DEUTES A CURT TERMINI		
Proveïdors	13	-
Altres creditors	14	25.929.883
Personal	15	334.000
Entitats Públiques	16	152.823.715
Fiances i dipòsits rebuts	17	155.000

TOTAL DEUTES A CURT TERMINI		179.242.598

TOTAL PASSIU	Pta.	1.045.630.397
<hr/>		
COMPTES D'ORDRE	18	8.000.000
<hr/>		

3.1.2. COMPTE D' INGRESSOS I DESPESES

D E U R E

Núm. compte o subcompte -----	Concepte -----	Comentari -----	Import -----
30	Medicaments específics		21.948.221
31	Material sanitari i de consum		20.513.764
32	Comestibles i begudes		983.132
33	Instrumental i petit utilatge sanitari		1.163.443
34	Instrumental i petit utilatge no sanitari		9.689
35	Roba		1.511.580
36	Producció pròpia de medicaments		-
37	Materials per a consum i reposició		4.545.400
39	Provisions per depreciació d'existències (dotació de l'exercici)		-
60	Compres	19	406.601.707
61	Despeses de personal	20	1.472.357.682
63	Tributs	21	-
64	Treballs, subministrament serveis ext.	22	104.764.361
65	Transports i nòlits	23	725.716
66	Despeses diverses	24	15.123.203
68	Dotacions de l'exercici per amortització		-
69	Dotacions a les provisions		-
237	Investigacions, estudis i projectes en curs		-
407	Envasos restituïbles a proveïdors		-
435	Usuaris de cobrament dubtós		-
445	Deutors de cobrament dubtós		-
	TOTAL		2.050.247.898
	SALDO CREDITOR	9/29	15.817.439
		Pta.	2.066.065.337

H A V E R

Núm. compte o subcompte -----	Concepte -----	Comentari -----	Import -----
30	Medicaments específics	4	25.641.416
31	Material sanitari i de consum	4	33.117.974
32	Comestibles i begudes		-
33	Instrumental i petit utilatge sanitari	4	1.557.418
34	Instrumental i petit utilatge no sanitari		-
35	Roba	4	5.067.275
36	Producció pròpia de medicaments		-
37	Materials per a consum i reposició	4	1.108.585
39	Provisions per depreciació d'existències (dotació de l'exercici)		-
70	Ingressos per prestació de serveis assistencials	25	70.454.294
71	Ingressos per vendes de subproductes i residus	26	1.526.731
73	Ingressos accessoris a l'explotació	27	30.984.121
74	Ingressos financers	28	55.426
75	Subvencions a l'explotació	9/29	1.896.552.097
76	Treballs realitzats pel seu immobilitzat		-
79	Provisions aplicades a la seva finalitat		-
609	Rappels per compres		-
	TOTAL		2.066.065.337
	SALDO DEUTOR		-
		Pta.	2.066.065.337

3.2.COMENTARIS ALS ESTATS FINANCERS

COMENTARI 1 - IMMOBILITZAT MATERIAL (Pta. 823.000.077)

El moviment de l'exercici ha estat el següent:

	Saldo a 1 de gener de 1985	Augments	Saldo a 31 de desembre de 1985
	-----	-----	-----
Maquinària, instal.lacions i utillatge	548.704.260	201.249.512	749.953.772
Mobiliari	61.889.265	31.838.483	93.727.748
Equips de procés de dades	3.190.000	-	3.190.000
Altres immobilitzat	1.894.557	-	1.894.557
	-----	-----	-----
	615.678.082	233.087.995	848.766.077
	-----	-----	-----
	-----	-----	-----

Aspectes a destacar:

No s'han efectuat mai inventaris físics de l'immobilitzat ni tampoc s'han registrat mai les baixes i l'immoble i el terreny no estan inclosos en el balanç de situació.

Cal tenir en compte, com s'ha dit, que l'Hospital funciona des de 1956 i que evidentment molts dels elements antics ja no existeixen físicament. La ràpida evolució de la maquinària i altres elements en el camp de la medicina, fa que les renovacions siguin constants.

Cal destacar que tot l'immobilitzat material pertany jurídica-ment a la Tresoreria General de la Seguretat Social.

COMENTARI 2 - AMORTITZACIO ACUMULADA DE L'IMMOBILITZAT MATERIAL
(Pta. 25.766.000)

La composició del fons d'amortització és:

	Saldo a 31 de desembre de 1985

Edificis i altres construccions	5.778.000
Maquinària, instal.lacions i utillatge	19.988.000

	25.766.000

Aspectes a destacar:

- a. No s'ha seguit mai una política coherent d'amortització de l'immobilitzat material:
 - Els coeficients d'amortització han canviat sovint, seguint les instruccions marcades per la Seguretat Social i per l'ICS.
 - Hi ha casos en que alguns elements s'amortitzaven completament el mateix any de compra.
 - Tampoc hi ha la certesa que tots els anys es faci algun tipus d'amortització.
 - Abans de 1982 els càrrecs d'amortització no s'acumulaven al fons d'amortització.
- b. Durant l'any 1985 no s'ha comptabilitzat el càrrec d'amortització de l'any. El motiu que aixó sigui així és la manca d'instruccions al respecte.
- c. L'import de 5.778.000 Pta. no és coherent amb el fet que en el balanç no hi figura cap edifici ni construcció. Aquesta xifra prové d'anys anteriors.
- d. Donat que tal i com hem esmentat abans, no s'han registrat mai les baixes d'immobilitzat, tampoc no s'han registrat les baixes del fons d'amortització acumulada.
- e. D'acord amb tots els comentaris anteriors, es pot concloure que la xifra de 25.766.000 Pta. no representa adequadament el valor amortitzat de l'immobilitzat material.

COMENTARI 3 - ALTRES INVERSIONS FINANCERES PERMANENTS
(Pta. 560.278)

Aquest saldo inclou les bestretes extraordinàries al personal i que són per cobrar a llarg termini. El total de Pta. 560.278 es compon de 17 bestretes d'importos que giren aproximadament entre les 20.000 i 35.000 pessetes. L'Hospital va recuperant aquestes bestretes mitjançant descomptes mensuals o trimestrals de les nòmines dels interessats.

Aspectes a destacar:

No se separa la part a cobrar a curt termini (menys d'un any), que caldria comptabilitzar en la partida d'inversions financeres temporals.

COMENTARI 4 - EXISTENCIES (APROVISIONAMENTS I SUBMINISTRAMENTS)
(Pta. 66.492.668)

Correspon al valor assignat a les existències en el magatzem el 31 de desembre de 1985, la composició és la següent:

Medicaments específics	25.641.416
Material sanitari	33.117.974
Instrumental i petit utillatge sanitari	1.557.418
Roba	5.067.275
Material de consum i reposició	1.108.585

	66.492.668

Aspectes a destacar:

1. Unitats físiques

Existeix a nivell extracomptable un detall de la composició per productes, tant de material sanitari com de medicaments específics, del total de les existències de l'Hospital. Aquest detall inclou el moviment d'entrades i sortides dels productes. L'entrada s'anota a partir de l'albarà del proveïdor conformat per l'encarregat del magatzem.

De les sortides a partir dels vals de consum degudament autoritzats, s'han fet algunes comprovacions per a comprovar que les quantitats físiques coincideixen amb les que figuren a les fitxes de control. En cap cas hi ha hagut diferències que no poguessin ésser explicades i documentades.

En general, tant el magatzem com la farmàcia estan correctament ordenats, identificats i protegits donades les circumstàncies (en el cas del magatzem hi ha una manca d'espai i l'accés podria ésser millorat).

D'altra banda a la data de tancament, a final d'any, es fa un inventari físic complert de tots els productes. Segons se'ns ha comentat, les desviacions entre els registres i les quantitats físiques no són massa importants i de totes formes les diferències s'investiguen i quan no poden ésser documentades, s'ajusten.

També, i de forma periòdica, el personal del departament d'administració selecciona una petita mostra de productes del magatzem de subministrament i fa una verificació física. Aquesta pràctica és molt positiva, però tal vegada seria convenient que es documentés correctament i fos revisada pel gerent de l'Hospital. A més a més, és convenient que aquest procediment de documentació i control s'apliqués també a la farmàcia.

El control intern dels magatzems, sembla doncs correcte, encara que podria millorar-se amb l'aplicació dels punts mencionats anteriorment.

2. Valoració

El criteri de valoració utilitzat per l'Hospital és el de darrera factura. Però en aquest cas, donada la forta rotació del magatzem, les partides que formen el stock al final d'any són les adquirides els darrers dos o tres mesos. Així, a la pràctica el sistema de valoració s'assemblaria amb un FIFO (primera entrada, primera sortida). Això ve reforçat pel fet que l'Hospital acostuma a contractar els productes importants i de més consum a un sol preu per a tot l'any, independentment de les dates en què el proveïdor els serveixi.

En relació amb l'obsolescència, el control sembla molt adequat a la farmàcia (caducitat dels medicaments), i també al magatzem sanitari ja que periòdicament (cada tres o quatre mesos) es confecciona un llistat on s'inclouen els productes que tenen poc moviment. Amb aquesta informació el Gerent dóna les instruccions perquè es consumeixin si estan en bones condicions. Així, doncs, no poden haver productes obsolets d'importància.

A menys que no hi hagi un fort control dels possibles productes obsolets, l'experiència hospitalària indica que és necessari establir una provisió d'obsolescència general que oscil·li entre un 5 a un 10 per cent del total dels stocks. En aquest cas, sense incloure la farmàcia, si apliquessim un 10 per cent l'import d'aquesta provisió hauria d'ésser de 4.000.000 Pta.

3. Tal i com es menciona al Comentari 9, formant part de les existències del 31 de desembre de 1985 hi ha productes per un valor aproximat (el valor exacte no es pot conèixer) de 30.000.000 Pta. que van ésser adquirits a compte del pressupost de 1986, i que el seu passiu no està comptabilitzat.

COMENTARI 5 - USUARIS (Pta. 123.328.495)

El detall és el següent:

Usuaris particulars	25.923.185
Usuaris, mútues i d'altres entitats asseguradores	6.263.611
Usuaris, accidents tràfic beneficiàri	23.283.373
Usuaris, entitats públiques	67.858.326

	123.328.495

Aspectes a destacar:

S'ha obtingut un detall complet de tots els deutes a cobrar per factures individualitzades amb la seva corresponent data.

A partir d'aquí s'ha fet un estudi de la possibilitat de cobrament dels saldos, fent en primer lloc una anàlisi de l'antiguitat dels saldos per anys amb aquests resultats:

Saldos anteriors a 1981	18.809.743
Saldos de 1982	5.673.202
Saldos de 1983	9.003.451
Saldos de 1984	22.070.120
Saldos de 1985	67.771.979

123.328.495

Per tant una part significativa d'aquest deute té una antiguitat considerable. D'altra banda el que es desprèn dels comentaris amb els responsables i dels registres és que la part més important de cobraments es produeix el mateix any que es presta el servei i que es factura. Els cobraments disminueixen de forma sensible els anys posteriors. Això vol dir que l'esperança de cobrament els anys posteriors és francament reduïda. Gerència ha comunicat que des de maig de 1985 es va contractar un gabinet d'advocats perquè gestionin els cobraments antics.

No es té, a la data de l'informe, suficients elements de judici per a poder avaluar l'efectivitat d'aquestes gestions.

Els cobraments de 1986 que feien referència als saldos de 31 de desembre de 1985, no eren significatius.

Segons el que s'ha mencionat anteriorment, no es pot assegurar la cobrabilitat del saldo d'usuaris a 31 de desembre de 1985.

COMENTARI 6 - ALTRES DEUTORS (Pta. 246.320)

Aquest saldo correspon a les despeses per anuncis posats i pagats pel Centre en el cas dels concursos públics i que es recuperaran quan els proveïdors contractats facin efectiu el pagament.

COMENTARI 7 - ENTITATS PÚBLIQUES (DEUTORS) (Pta. 497.815)

Aquest compte recull les quantitats que el Centre ha anticipat com a plus familiar i que han d'ésser retornades per Hisenda.

COMENTARI 8 - INVERSIONS FINANCERES TEMPORALS (Pta. 2.804.652)

Aquest import és el total de bestretes a curt termini pendents de cobrament a final d'any. Està compost per unes 125 bestretes d'importts que oscil·len majoritàriament entre les 15.000 a 35.000 pessetes.

Aspectes a destacar:

En un dels casos seleccionats, s'ha detectat que per error el

descompte mensual es feia en el rebut d'una empleada quan realment la bestreta s'havia donat a la seva germana. Aquest error el va corregir l'Hospital.

S'ha vist documentació i l'explicació que se'ns ha donat ha estat plenament satisfactòria. El control en aquest tema sembla adequat.

COMENTARI 9 - COMPTES AMB L'ENS GESTOR DEL SISTEMA (Pta. 7.154.362)

Aquest compte tal i com ve assenyalat en les instruccions sobre el tancament de l'exercici 1985 que han estat dictades per l'Institut Català de la Salut, reflecteix les regularitzacions de saldos a 31 de desembre de 1985. Els comptes i imports que han format aquest saldo són els següents:

Núm. Compte	Concepte	Actiu	Passiu
-----	-----	-----	-----
140	Subv.oficials de capital	233.087.995	
750	Subv. oficials de despeses	1.880.734.658	
551	Comptes amb la Deleg.Territorial	10.980.210	
552	Comptes amb els CAS del sistema	2.577.706	
553	Tresoreria de la Generalitat		2.037.942.009
	Sumes moviment any	2.127.380.569	2.037.942.009
550	Saldo a començament de l'exercici (1 de gener de 1985)		82.284.198
	Saldo a 31 de desembre de 1985	(7.154.362)	-
		2.120.226.207	2.120.226.207

a. El compte 140 de 233.087.995 pessetes reflecteix les compres d'immobilitzat realitzades durant l'any 1985. La composició d'aquest import ha estat esmentada al Comentari 1. d'immobilitzat material.

b. El compte 750 de Pta. 1.880.734.658 està compost de:

Despeses comptabilitzades (press. exercici)	1.999.572.669
Ingressos	(103.020.572)
Diferència entre existències a 31 de desembre de 1984 i les existències a 31 de desembre de 1985	(15.817.439)
	1.880.734.658

Aspectes a destacar:

Aquest compte tal i com s'ha mencionat abans és un compte de regularització, i els conceptes que aquí es detallen han estat analitzats en altres capítols d'aquest Informe.

Cal destacar en aquest apartat que donat el caràcter presupostari de funcionament de l'Hospital és costum que hi hagi despeses realitzades dins de l'exercici que no es comptabilitzin per manca de pressupost. Es a dir, el pressupost que l'Hospital tenia assignat s'esgota abans de finalitzar l'exercici.

La situació a 31 de desembre en relació amb aquest tema és la següent:

Despeses realitzades el 1984 i comptabilitzades l'any 1985	64.825.413
Despeses realitzades i comptabilitzades l'any 1985	1.934.747.256

Pressupost exercici 1985	1.999.572.669
Despeses realitzades durant l'any 1985 i no comptabilitzades	222.604.862

	2.222.177.531

La composició de les despeses realitzades durant l'any 1985 i no comptabilitzades per manca de pressupost és la següent:

Arrendament maquinària, instal.lació i utilitatge	244.786
Reparació i conservació d'immobilitzat	12.826.602
Material d'oficina	2.259.702
Subministraments	131.523.329
Comunicacions	657.554
Transports	356.222
Treballs realitzats per altres empreses	18.540.715
Dietes	201.976
Quotes a la Seguretat Social	53.158.076
Diversos	2.835.900

	222.604.862

L'efecte de la no comptabilització d'aquestes despeses sobre la situació econòmico-financera de l'Hospital és:

1. Hi ha un passiu no registrat, degut a les compres realitzades i pendents de pagament a final d'any.
 2. Les despeses, entre les quals cal destacar les de quotes de Seguretat Social del personal, estan infravalorades.
 3. D'altra banda, degut a que alguns dels subministraments no comptabilitzats formaven part de les existències a 31 de desembre de 1985, i el total d'existències s'ha utilitzat per calcular "l'ingrés" per diferència d'inventaris, arribant a una xifra de Pta. 15.817.439, es pot dir que aquest "ingrés" no és correcte.
- c. El compte 551 de 10.980.210 pessetes és el resultant a 31 de desembre de 1985 de les operacions amb la Delegació Territo-

rial.

La composició del saldo és la següent:

	Deutor (acreedor)

Bestretes de la Delegació Territorial (compres de fuel, etc.)	(7.000.000)
Factures accidents laborals a cobrar de l'ICS	15.400.000
Altres conceptes (net)	2.580.210

	10.980.210

Les bestretes de la Delegació Territorial a l'Hospital es deriven de la necessitat urgent de diners per a poder fer front a determinats pagaments, i que per diverses raons l'Hospital no els disposava en aquells moments.

En aquests casos l'interventor de la Delegació Territorial els fa un avenç. Bàsicament aquestes bestretes acostumen a ésser per a pagar el fuel-oil.

De fet el deute real que l'Hospital té amb la Delegació Territorial són 2.000.000 Pta., en lloc dels 7.000.000 que es menciona en la composició, ja que la diferència de 5.000.000 es va cancel·lar amb tres talons els quals degut a un error no es van carregar en aquest compte, sinó que es van carregar a "altres comptes no bancaris" que més endavant ja analitzarem.

Així, doncs, el saldo real de la partida "comptes amb la Delegació Territorial" hauria d'ésser de Pta. 15.980.210, que bàsicament es refereix a les factures d'assistència a beneficiaris de les Mútues Patronals per accidents laborals que per normativa s'han d'enviar mensualment a la Subdirecció General d'Administració, Secció: de Coordinació Econòmica, que la tramitarà a la Tresoreria, per a la seva compensació.

- d. El compte 552, de 2.577.706 pessetes, es refereix a conceptes diversos, diferències, etc.
- e. El compte 553 de saldo creditor de 2.037.942.009 pessetes, reflecteix els documents que l'Hospital ha passat durant l'any 1985 a la Tresoreria de la Generalitat per que es faci càrrec del pagament. El funcionament comptable d'aquest compte es el següent: quan els documents estan degudament autoritzats es fa un càrrec al compte de proveïdors o altres comptes a pagar amb un abonament en aquest compte.
- f. Revisant els comptes d'ordre i de traspessos es va detectar al compte 027 "crèdits satisfets immobilitzat material" una diferència el mes d'agost de Ptes. 53.740.300. Aquesta diferència podria haver-se produït per un error al microordinador. Aquesta diferència va produir un desajust al balanç per l'import abans esmentat i va ésser arranjada el mes d'octubre. Es van mirar tots els ADOPS que documentaven aquesta xifra per estar segurs que no es tractava de cap anomalia.

En la nostra opinió, quan es produeixi una incidència d'aquest

tipus, el Cap de Comptabilitat hauria d'informar a l'Administrador i al Gerent per tal de determinar-ne el motiu i donar-li una adequada i ràpida solució.

COMENTARI 10 - ALTRES COMPTES NO BANCARIS (Pta. 14.648.982)

Aquest compte recull tots els pagaments efectuats pel Centre no inclosos dins del pressupost, mitjançant el fons de maniobra.

La composició del saldo és la següent:

Pendents de reembossament	9.645.732
Bestretes de la Delegació Territorial	5.000.000
Diferències per error de comptabilització	3.230

	14.648.962

Aspectes a destacar:

La quasi totalitat de les quantitats pendents de reemborsament corresponen a despeses efectuades durant el mes de desembre, pagades a través del fons de maniobra que disposa l'Hospital i que estan pendents d'ésser reintegrades per Tresoreria. Per a totes les compres s'ha verificat l'existència del document pressupostari signat pel Gerent de l'àrea.

Els 5.000.000 de pessetes restants que componen el saldo d'aquest compte, corresponen a una quantitat anticipada a l'Hospital per la Delegació Territorial, tal i com ja hem comentat en l'apartat "c" del Comentari 9, mitjançant tres lliuraments efectuats durant els dos últims mesos de l'any 1985 i que han estat restituïdes per l'Hospital durant la primera meitat de l'any 1986, i s'han comptabilitzat en aquest compte per error.

Examinant els corresponents extractes bancaris, s'ha verificat la comptabilització i restitució del préstec.

COMENTARI 11 - TRESORERIA (Pta. 6.896.768)

La composició del saldo és:

Caixa	88.181
Ahorrobank (cta. pagaments)	248.623
Ahorrobank (cta. nòmines)	1.079.619
Banc Espanyol de Crèdit (cta. ingressos)	5.480.345

	6.896.768

Aspectes a destacar:

Els moviments en els comptes corrents bàsicament es refereixen a les recepcions de transferències de la Generalitat pel pagament de la nòmina. Segons se'ns ha comentat, el control sobre els comptes corrents també el duu l'interventor de la Delegació, el qual fa periòdicament conciliacions bancàries per a tots els bancs. D'altra banda ell mateix fa arqueigs de caixa. Per tant el control en aquesta àrea és satisfactori.

COMENTARI 12 - FONS SOCIAL (Pta. 866.387.799)

Aspectes a destacar:

Quan l'any 1981 la Generalitat es va fer càrrec dels hospitals de la Seguretat Social a Catalunya, es va crear aquest compte de fons social el qual fou el resultat de restar de l'actiu total el passiu corrent d'un balanç que l'Hospital va fer a 30 d'Octubre de 1981. Des d'aleshores el fons social només s'ha anat incrementant per les compres d'immobilitzat, deduïdes les amortitzacions.

El moviment resumit és el següent:

Fons social	228.080.273
Inversions de 1982	6.688.338
Inversions de 1983	181.367.686
Inversions de 1984	212.124.159
Inversions de 1985	233.087.995
Cancel.lació de proveïdors (1)	5.039.348

	866.387.799

(1) Anul.lació de Pta. 5.039.348 d'un saldo que a 30 d'octubre de 1981 estava imputat en proveïdors i per tant disminuït el fons social inicial, que era incorrecte. Així s'ha arreglat durant l'any 1985.

COMENTARI 13 - PROVEIDORS

Aspectes a destacar:

Tal i com es pot veure el saldo de proveïdors és zero. Això passa perquè el sistema de registre de les operacions de compra es realitza seguint el principi del pagament, és a dir que es comptabilitza al mateix temps la factura i el pagament (traspàs a la Tresoreria de la Generalitat). El fet que el saldo de proveïdors estigui a zero no vol dir que l'Hospital no tingui a 31 de desembre un passiu a curt termini degut a compres pendents de pagament per part de la Tesoreria.

Amb la informació que disposem no podem quantificar quin import hauria d'estar reflectit en aquesta partida, però donat el volum de compres de l'Hospital i la lentitud amb què normalment es fan els pagaments per la Tresoreria es previsible que l'import d'aquest passiu no reflectit sigui important.

A més, tal i com s'ha dit en el Comentari 9, a 31 de desembre

s'havien realitzat despeses per valor de 222.604.862 pessetes que no van ésser comptabilitzades. D'aquest import aproximadament el 75 per cent (descomptant les despeses de personal) representava un passiu a curt termini per a l'Hospital.

COMENTARI 14 - ALTRES CREDITORS (Pta. 25.929.883)

Aquest compte recull els imports dels honoraris dels metges que s'inclouen dins les factures d'usuaris cobrades o pendents de cobrament i que posteriorment s'hauran de pagar al metge que ha efectuat la prestació. Aquests honoraris corresponen a prestacions efectuades a accidentats de tràfic pels metges de l'Hospital, durant la seva jornada laboral.

La composició del saldo és la següent:

Honoraris de facultatius pendents	21.316.132
Honoraris de facultatius a liquidar	579.173
Honoraris de facultatius a compensar	3.240.110
Honoraris varis serveis	794.468

	25.929.883

Aspectes a destacar:

Durant l'any 1986 no s'ha pagat res en concepte d'honoraris. Això ve provocat pel fet que moltes companyies d'assegurances i patronals es neguen a pagar aquests honoraris perquè consideren que el metge, mentre sigui a l'Hospital complint la seva jornada laboral, té l'obligació d'atendre als accidentats de tràfic sense recàrrec d'honoraris. De fet la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per al 1985 (Art. 21) prohibeix aquest tipus d'honoraris. Per aquesta raó, les 21.316.132 Pta. possiblement no es paguin mai.

Dels honoraris que componen el saldo a 31 de desembre de 1985, els únics que es liquidaran amb certesa als metges corresponents són les 579.173 Pta. ja que són les úniques que l'Hospital ja ha cobrat de les Entitats o persones a qui se'ls havia facturat.

Examinandes les factures d'usuaris de l'any 1985, s'ha pogut constatar que la major part d'honoraris, aproximadament un 75 per cent, corresponen al servei de traumatologia, un 10 per cent al servei de radiologia i el 15 per cent restant es reparteix entre els altres serveis tal com anàlisis clínics, oftalmologia i hematologia.

COMENTARI 15 - PERSONAL (Pta. 334.000)

Saldo que correspon a les retencions judicials practicades al personal.

D'acord amb la política comptable del sistema de la Seguretat

Social no es fa provisió de la part acreditada al final de l'exercici, de les pagues extres i de vacances a pagar al personal no sanitari i funcionari d'acord amb el seu estatut, sinó que es comptabilitza en base als pagaments realitzats.

COMENTARI 16 - ENTITATS PUBLIQUES (Pta. 152.823.715)

El detall és el següent:

IGTE pendent de cobrament usuaris	3.682.158
IGTE liquidable	386.844
IGTE pendent de compensació	488.087
IRPF	131.088.009
IGTE retingut a proveïdors	1.506.150
Quotes Seguretat Social	15.672.467

	152.823.715

o IGTE pendent cobrament usuaris (Pta. 3.682.158)

Aquest import fa referència a l'IGTE carregat en factura als usuaris i que està pendent de cobrament.

El Centre comptabilitza l'impost en el moment d'emetre la factura, però no el declara ni l'ingressa fins que es produeix el cobrament d'aquesta.

o IGTE liquidable (Pta. 386.844)

Aquest saldo fa referència a l'IGTE carregat en factura als usuaris, però que a diferència del compte anterior, s'ha cobrat durant l'any 1985 i per tant, està pendent d'ingressar a Hisenda.

o IGTE pendent de compensació (Pta. 488.087)

Aquest import recull l'IGTE carregat en el cas d'accidents de treball. Donat que segons la normativa vigent aquest tipus d'accidents no donen dret a l'impost en qüestió, el saldo que s'indica està pendent d'ésser anul.lat.

o IRPF (Pta. 131.088.009)

Correspon a retencions practicades durant l'any 1985 sobre les nòmines. La comprovació selectiva sobre les nòmines de l'any 1985 ha donat resultats satisfactoris sobre les retencions practicades. L'Hospital encara ho té registrat com a pendent perquè no ha rebut els fulls de liquidació corresponents que li permetin fer el assentament de regularització.

o IGTE retingut a proveïdors (Pta. 1.506.150)

Aquest saldo fa referència a retencions efectuades als proveïdors contractats per manteniment, neteja, etc.

o Quotes a la Seguretat Social (Pta. 15.672.467)

Corresponen a la quota del treballador a pagar a la Seguretat Social per l'últim trimestre de l'any 1985.

COMENTARI 17 - FIANCES I DIPOSITS REBUTS (Pta. 155.000)

Aquest saldo fa referència a les fiances que es van rebre com a garantia del compliment d'una obligació. Inclou, entre d'altres, la fiança de la cafeteria i d'altres que no han pogut ésser concretades.

COMENTARI 18 - COMPTES D'ORDRE (Pta. 8.000.000)

Representa el limit màxim del fons de maniobra que té l'Hospital per fer front a despeses imprevistes i de poc import.

COMENTARI 19 - COMPRES (Pta. 406.601.707)

El detall és el següent:

Medicaments específics	108.288.906
Material sanitari de consum	207.655.474
Comestibles i begudes	26.898.398
Instrumental i petit utillatge sanitari	7.862.694
Instrumental i petit utillatge no sanitari	1.753.462
Roba	9.901.708
Productes i matèries per a la producció de medicaments	416.607
Material per a consum i reposició	43.824.458

	406.601.707

A partir d'una mostra de comandes seleccionades aleatòriament s'ha examinat tot el procés des del moment d'assignació del proveïdor fins al moment de la comptabilització del pagament, verificant l'existència d'una comanda degudament aprovada, d'un control d'entrades de mercaderies efectiu, de la coincidència de dades entre comanda, albarà i factura, d'una adequada comptabilització de la factura segons la codificació de la comptabilitat estatal i la seva inclusió dins del pressupost.

Aspectes a destacar:

Els aspectes que han sorgit del treball efectuat sobre la mostra aleatòria, pel que fa referència als aspectes de control intern, es detallen en l'apartat 2.2. de l'Informe.

COMENTARI 20 - DESPESES DE PERSONAL (Pta. 1.472.357.682)

Aspectes a destacar:

Els que es detallen referents a la mostra en l'apartat 2.1. que fa referència a la Nòmina. Quant a les altres comprovacions efectuades, cal destacar l'existència d'una diferència de Pta. 2.046.185 entre la xifra que apareix al compte d'explotació i les fitxes comptables de les despeses de personal. La raó d'aquesta diferència va ésser la duplicació de les transferències de dos ADOPS corresponents a la nòmina de gener i febrer de 1985 quan en realitat, el que es pretenia enviant el segon ADOP era la correcció d'un error en la codificació del servei.

S'ha localitzat la mateixa diferència en el passiu del compte de explotació i concretament en el compte de subvencions a l'explotació, pel que podem considerar com a vàlida la xifra objecte d'anàlisi, si bé els efectes negatius d'aquesta diferència en els estats financers és un excès de despeses de personal per aquest import.

COMENTARI 21 - TRIBUTS

Tal i com es pot veure, l'Hospital no ha registrat cap despesa per aquest concepte. De fet l'únic tribut que l'Hospital hauria de pagar es l'impost de radicació. El motiu que no hagi pagat el de l'any 1985 és que la Gerència ha presentat una reclamació per l'increment que aquest tribut ha tingut a l'any 1985.

En el cas que la reclamació sigui desestimada pels tribunals competents, l'Hospital es veurà obligat a pagar l'import del tribut i a més a més els interessos de demora i altres càrrecs. El total pot arribar a uns 10 milions de pessetes.

Aquest import, segons la nostra opinió, hauria d'estar comptabilitzat com un possible deute a pagar.

COMENTARI 22 - TREBALLS, SUBMINISTRAMENT I SERVEIS EXTERIORS (Pta. 104.764.361)

Aspectes a destacar:

Cal ressaltar un increment important de la despesa (aproximadament 70 per cent) respecte l'any 1984 degut bàsicament al contracte de cuina i al nou contracte de neteja.

COMENTARI 23 - TRANSPORTS I NOLITS (Pta. 725.716)

S'ha verificat la raonabilitat de la despesa, comparant l'evolució d'aquesta durant l'any 1985 respecta a la del 1984.

COMENTARI 24 - DESPESES DIVERSES (Pta. 15.123.203)

La despesa més important inclosa en aquest total és la subvenció d'aproximadament 9.000.000 Pta. feta a la Germandat de Donadors de Sang.

La resta, està composta de moltes partides de poc import, tals com: subscripcions a diaris i revistes, BOE, regals, flors, enterraments de personal que hagi fet donació d'òrgans, etc.

COMENTARI 25 - INGRESSOS PER PRESTACIO DE SERVEIS ASSISTENCIALS
(Pta. 70.454.294)

El detall és el següent:

A particulars	8.905.592
Concertats amb mútues i d'altres entitats asseguradores privades	6.550.096
Accidents de tràfic, assegurats	43.001.117
Concertats amb Entitats Públiques, Provincials o Municipals	11.997.489

	70.454.294

Aspectes a destacar:

Respecte a aquest últim punt, cal destacar un increment molt important, aproximadament d'un 200 per cent, dels ingressos per accidents de tràfic assegurats. Les raons d'aquest fort increment són variades: en primer lloc, en aquest moment, l'Hospital és el principal i quasi únic receptor d'accidents, en segon lloc, la millora en la gestió de cobrament des de la contractació d'un gabinet d'advocats.

COMENTARI 26 - INGRESSOS PER VENDA DE SUBPRODUCTES I RESIDUS
(Pta. 1.526.731)

Aquest saldo inclou els imports cobrats per la venda dels residus de plata procedents del líquid radiogràfic i de les plaques radiogràfiques antigues o defectuoses.

COMENTARI 27 - INGRESSOS ACCESSORIS A L'EXPLOTACIO (Pta. 30.948.121)

La composició d'aquest import és la següent:

Reintegrament subsidis	
incapacitat laboral transitòria (ILT)	29.611.057
Diversos	1.337.064

	30.948.121

El fet que la xifra recuperada de la Seguretat Social sigui tan significativa, es deu a les baixes per maternitat; cal tenir en compte que el 80 per cent del personal de l'hospital són dones.

COMENTARI 28 - INGRESSOS FINANCERS (Pta. 55.425)

Aquest saldo inclou no solament els interessos abonats al compte per les imposicions bancàries, sinó també aquelles quantitats en què ve incrementat l'import inicial de les factures d'usuaris quan el cobrament es gestiona mitjançant el Jutjat.

COMENTARI 29 - SUBVENCIONS A L'EXPLOTACIO (Pta. 1.896.552.097)

La composició és:

Subvencions oficials de despeses	1.880.734.658
Diferència entre existències al 31 de desembre de 1984 i les existències al 31 de desembre de 1985	15.817.439

	1.896.552.097

Els dos conceptes ja han estat esmentats al Comentari 9. No obstant això, cal deixar constància que la xifra a consignar al compte d'Explotació, a parer de la Sindicatura, hauria d'ésser només de 1.880.734.658,- pta, la qual cosa comporta la desaparició del diferencial, 15.817.439,- pta., per variació d'inventaris, ja que l'increment d'estocs apareix involucrat a la xifra total d'existències del mateix compte així com al Balanç de Situació.

- 4.- Anàlisi de l'activitat
 - 4.1. Indicadors d'Activitat
 - 4.2. Estructura física

4.1. INDICADORS D'ACTIVITAT

Com ja s'ha dit, l'Hospital de Lleida, Arnau de Vilanova, ha sofert en els darrers anys un procés d'ampliació arquitectònica i funcional que ha suposat un increment en el número de llits de l'ordre del 53%.

El quadre I-1 recull informació sobre alguns dels principals recursos de l'hospital.

QUADRE I-1
EVOLUCIO DELS PRINCIPALS RECURSOS MATERIALS
ANY 1984 - AGOST 1986

	1984	1985	1986
Llits	271	333	414
Quiròfans activitat programada	3	3	3
Quiròfans activitat urgent	1	1	1
Quiròfans tocologia	-	-	1
Paritoris	1	3	2
Consultes externes	15	15	19
Cubículs d'urgències	3	8	8
Hospital de dia	-	12	12
Monitors hemodiàlisi	-	12	12

El quadre I-2 reflecteix la disponibilitat de llits de l'hospital, desglossada per serveis, l'any 1984, i la seva evolució fins a l'agost de 1986. El número total de llits ha

passat d'ésser 271 a ésser 414 i està previst que en els propers dos anys s'arribi a la xifra definitiva de 450 llits.

QUADRE I-2

EVOLUCIO DEL NUMERO DE LLITS PER SERVEIS
ANYS 1984 FINS A 1986

Servei	1984	1985	1986	Variació 1984-1986
Cirurgia	37	37	40	8 %
Oftalmologia	8	8	15	88 %
Otorrinolaringologia (ORL)	8	8	15	88 %
Ginecologia	23	23	28	22 %
Tocologia	33	33	28	(15%)
Nadons	-	20	30	- %
Pediatría	37	37	40	8 %
Medicina Interna	57	66	90	58 %
Nefrologia	-	10	10	- %
Hematologia	6	6	12	100 %
Rehabilitació	2	2	12	500 %
Unitat de Cures Intensives (UCI)	10	14	14	40 %
	<u>271</u>	<u>333</u>	<u>414</u>	<u>53 %</u>

El quadre I-3 recull la dotació de recursos humans, classificats segons la categoria i la situació laboral.

QUADRE I-3
 RECURSOS HUMANS, PER CATEGORIA
 AL LLARG DEL PERIODE
 1984 - AGOST 1986

	1984	1985	1986
Plantilla orgànica	89	89	84
Contractats	14	19	21
MIR (i altres)	6	10	13
Total Facultatius	<u>109</u>	<u>118</u>	<u>118</u>
ATS	133	243	254
Contractats	129	55	52
Subtotal infermeria	<u>262</u>	<u>298</u>	<u>306</u>
Auxiliar Clínic	121	169	169
Contractats	36	14	13
Subtotal auxiliar clínic	<u>157</u>	<u>183</u>	<u>182</u>
Total infermeria i aux. clínic	<u>419</u>	<u>481</u>	<u>488</u>
Plantilla orgànica	29	29	25
Contractats	27	29	26
Subtotal Administració	<u>56</u>	<u>58</u>	<u>51</u>
Plantilla orgànica	149	149	126
Contractats	25	33	39
Subtotal Serveis Generals	<u>174</u>	<u>182</u>	<u>165</u>
Total Adm. i Serv. Generals	230	240	216
Total general	<u>758</u>	<u>839</u>	<u>822</u>
Plantilla orgànica	521	679	658
Contractats	231	150	151
Altres	6	10	13
Total general	<u>758</u>	<u>839</u>	<u>822</u>

El quadre I-4 reflecteix la relació existent entre les diverses categories del personal i el número de llits.

Degut a la constant evolució que ha sofert l'hospital al

llarg del període analitzat, s'ha fixat el número de llits a 31 de desembre de 1984 i 1985 i a 31 d'agost de 1986.

QUADRE I-4
RATIO DE PERSONAL PER LLIT
PERIODE 1984 - AGOST 1986

	1984	1985	1986
Facultatiu	0'38	0'32	0'25
MIR	0'02	0'03	0'03
Total Facultatiu	0'40	0'35	0'28
ATS	0'97	0'89	0'74
Auxiliar clínic	0'58	0'55	0'44
Total Infermeria	1'55	1'44	1'18
Total Administració	0'21	0'17	0'12
Total Serveis generals	0'64	0'55	0'40
Total	2'80	2'51	1'98

L'activitat de l'hospital en xifres es reflecteix en el quadre I-5, en el qual es presenten les dades a 31 de desembre de 1984 i 1985, i a 31 d'agost de 1986. Per tal de poder fer una millor comparació de l'activitat any per any s'ha efectuat una extrapolació a 31 de desembre de 1986. D'aquesta manera es pot observar la tendència de cadascuna de les activitats recollides.

Les xifres desiguals pel que fa a la variació de l'activitat poden ésser degudes a la paulatina i incompleta actualització dels serveis i a la dependència més o menys estreta d'uns respecte als altres. Per altra banda, les dades referides a 1984 no són massa fiables al no haver-se revisat, encara, els circuits administratius de l'hospital.

QUADRE I-5

EVOLUCIO DE LES PRINCIPALS DADES D'ACTIVITAT
 PERIODE 1984 FINS L'AGOST 1986
 I PREVISIO DESEMBRE 1986

	1984	1985	1986 (agost)	1986 (previsió desembre)	Variació 1984-1986
Ingressos	13.209	12.400	9.228	13.842	5 %
Ingressos urgents	4.809	4.930	5.300	7.950	65 %
Morts	265	272	194	291	10 %
Estades	92.415	91.446	68.872	104.808	13 %
Urgències ateses	27.472	33.597	24.943	37.415	36 %
Intervencions	5.131	5.222	3.603	5.405	5 %
Parts	1.624	1.992	1.293	1.940	19 %
Cesàries	250	220	129	194	(22%)
Consultes ambulatories primeres	10.025	9.610	5.789	8.684	(13%)
Consultes ambulatories successives	31.620	28.601	30.516	45.774	45 %
Peticions analítiques	145.871	188.996	135.483	203.225	39 %
Biòpsies	2.381	4.184	2.097	3.146	32 %
Citologies	1.367	1.874	1.663	2.496	83 %
Necròpsies	30	34	27	40	33 %
Estudis radiològics	51.349	46.260	34.664	51.996	1 %
Diàlisis	4.047	6.015	4.735	7.103	-

Les dades d'activitat recollides en el quadre I-5 han estat transformades en les ratios d'activitat clínica que es desenvolupen en el quadre I-6.

En tots els casos la referència s'estableix respecte al 31 de desembre de cada any. Cal tenir en compte que la xifra de 1986 és estimativa.

La gran variació que hi ha en el número de llits durant cada any entre l'inici i la fi del mateix, ha obligat a adoptar la mitjana per al càlcul de les ratios. Amb tot, les esmentades ratios han d'ésser examinades amb les degudes precaucions a causa dels continuats canvis i la dificultat que hi ha hagut d'adequar tots els serveis a un nivell d'activitat equiparable dins de la unitat global de l'hospital.

QUADRE I-6
 EVOLUCIO DE LES PRINCIPALS RATIOS
 D'ACTIVITAT CLINICA I DE RELACIO POBLACIO-HOSPITAL
 ANYS 1984 -1986

	1984	1985	1986
Mitjana de llits	271	302	373
Estada mitjana (estades/ingrés)	7'0	7'4	7'6
Percentatge d'ocupació (estades teòriques/estades reals)	93'4	83'0	77'0
Index de rotació (ingressos mensuals/llit)	4'1	3'4	3'1
Pressió d'urgències(ingressos urgents/ingressos totals)	36'4	39'8	57'4
Relació visites successives/ primeres	3'2	3'0	5'3

4.2. ESTRUCTURA FISICA

Arquitectònicament l'hospital està configurat per tres edificis. Els dos més moderns constitueixen les fases 1a. i 2a., destinades a hospitalització, i serveis centrals i consultes externes, respectivament.

L'edifici antic està també destinat, actualment, a l'hospitalització. El quadre II-1 reflecteix amb més detall les principals ocupacions actuals (i en alguns casos provisionals) dels diversos edificis i les ocupacions que tindran definitivament en un futur immediat.

QUADRE II-1
DISTRIBUCIO ACTUAL I DEFINITIVA
DELS TRES EDIFICIS DE L'HOSPITAL

Edifici	Destinació actual	Destinació definitiva
1a. fase	S. Urologia S. Nefrologia i hemodiàlisi S. ORL S. Oftalmologia S. Hematologia S. Rehabilitació S. Cirurgia General --- ---	S. Urologia S. Nefrologia i hemodiàlisi S. ORL S. Oftalmologia S. Hematologia S. Rehabilitació S. Cirurgia General S. Traumatologia S. Medicina Interna
2a. fase	Serveis centrals Consultes externes UCI Parts --- --- Urgències	Serveis centrals --- UCI Parts Quiròfans Gimnàs Urgències
Antic	S. Pediatria Neonatologia S. Tocoginecologia S. Medicina Interna S. Traumatològic Quiròfans Area direcció i administració Unitat docent Biblioteca --- Consultes externes -Rehabilitació Gimnàs	S. Pediatria Neonatologia S. Tocoginecologia --- --- --- Area direcció i administració Unitat docent Biblioteca Consultes externes Consultes externes -Rehabilitació ----

Donat el caràcter puntual del present Informe, i donat que no s'ha disposat de treballs similars d'informació econòmico-financera de l'activitat sanitària, així com de pressupostos per a programes amb objectius detallats a nivell dels centres hospitalaris de l'ICS, es fa de difícil compliment la funció a què fa referència l'apartat g) de l'article segon de la LLei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, que fa referència a : "Analitzar la utilització dels recursos disponibles atenent el menor cost en la realització de la despesa i formular propostes tendents a millorar els serveis prestats pel sector públic de Catalunya" i també l'apartat h) del mateix article respecte a: " Fiscalitzar el grau de compliment dels objectius proposats en els diversos programes pressupostaris ...".

Per aquesta raó, tot i que s'han examinat aspectes de l'activitat hospitalària i de compliment de l'Ordre d'Accreditació, es fa difícil fer una valoració acurada sense compararla amb d'altres similars. Deixem doncs per a futurs Informes, quan disposem de millor informació, l'anàlisi del funcionament assistencial dels centres hospitalaris objecte de fiscalització, s'ens perjudici de qué es continuï efectuant la recollida d'informació necessària per tal de tenir coneixement del desenvolupament d'aquests aspectes.

5.- CONCLUSIONS

5.1. Observacions

5.1.1. Sistemes, procediments i control

5.1.2. Aspectes financers

5.1.3. Activitat

5.2. Recomanacions

5.1. Observacions

5.1.1. Sistemes, procediments i control

1. Un dels punts bàsics dins d'un bon sistema de control consisteix en una adequada divisió de funcions.

Creiem que l'actual estructura del Departament d'Administració i Comptabilitat de l'Hospital, és insuficient, i això no permet que la divisió de funcions esmentada sigui possible.

2. En general el sistema comptable i d'altra informació (control existències, facturació, etc.) necessita una major agilitat.

Això es podria solucionar, sempre que els programes dissenyats fossin adequats, mitjançant la informatització, principalment de les àrees bàsiques: personal, actiu fix, facturació, comptabilitat.

3. A la data de la revisió (tercer trimestre de 1986) el tancament definitiu corresponent a l'exercici 1985 encara era pendent. Part dels motius d'aquest retard són aliens al personal del Centre (aprovació de pressupostos, recepció d'instruccions i dels impresos definitius, etc.), però tot i això, actuant en els aspectes esmentats en els punts anteriors es podria aconseguir una major celeritat del tancament de l'exercici de cada any.

5.1.2. Aspectes financers

Com a resultat de la revisió limitada que hem realitzat s'han posat de manifest els aspectes següents:

1. El valor net de l'immobilitzat material que figura en el balanç de situació de Pta. 823.000.077 no representa adequadament el valor de l'esmentat immobilitzat.
2. El sistema de registre de les operacions de compra es realitza mitjançant el principi de pagament. Això significa que es comptabilitza al mateix temps la factura del proveïdor i el pagament (en forma de traspàs a la Tresoreria de la Generalitat).

3. No s'han registrat a 31 de desembre de 1985 Pta. 222.604.862 que corresponen a despeses realitzades durant l'any 1985, perquè el pressupost de l'any ja estava exhaurit. L'efecte de la no comptabilització d'aquestes despeses sobre la situació económico-financera de l'hospital és bàsicament una infravaloració de les despeses de l'any i un passiu no registrat a 31 de desembre de 1985. D'altra banda s'han comptabilitzat durant l'any 1985 despeses per valor de Pta. 64.825.413 que van ésser realitzades a l'any 1984.
4. Un valor aproximat de 30 M. Pta. en productes subministrats dins de l'exercici corrent de 1985 i comptabilitzats dins de les existències finals a 31 de desembre de 1985, varen ser adquirits a compte del pressupost de l'any 1986, sense que aquest passiu quedés reflectit en el compte de Proveïdors, alhora que s'utilitzà per a la determinació del saldo creditor del compte d'Explotació, quantificat en 15.817.439,- Pta.
5. La possibilitat de cobrament dels saldos que presenten els compte d'Usuaris, dins del grup de Deutors, en el Balanç de Situació de l'hospital, és dubtós en una part considerable si es té en compte que els cobraments disminueixen ostensiblement quan no es produeixen en el mateix any de la seva facturació (dels 123,33 M. Pta. només 67,77 M. Pta. pertanyen a 1985) i que el col·lectiu més remís al pagament de les factures és el d'usuaris particulars amb un deute total de 25,92 M. Pta.
6. Els estats financers, de que s'ha disposat, no inclouen el càrrec d'amortització d'immobilitzat corresponent a l'any 1985. L'hospital ha comunicat que per arreglar aquesta situació, d'acord amb l'Institut Català de la Salut, confeccionarà un nou balanç de situació i un compte d'ingressos i despeses. Per tant, els estats financers sobre els quals s'ha fet la revisió limitada són provisionals.

5.1.3. Activitat

1. De la comparació dels ràtios obtinguts en l'Informe amb els criteris i objectius establerts en el Desplegament del Mapa Sanitari - 83 i en el Pla de Reordenació Sanitària de 1986, podem dir que en general:
 - L'estada mitjana és correcta, s'observa una lleugera tendència a augmentar al llarg del període analitzat.
 - L'índex d'ocupació és lleugerament baix. Aquesta tendència a la baixa pot ser atribuïda al continuat creixement de l'hospital.
 - L'índex de rotació és adequat, es pot apreciar una certa tendència a la reducció.

- Hi ha una millora dels ràtios de personal per llit els quals han incidit en un augment important de la productivitat per persona.

2. Pel que fa a d'altres indicadors, podem assenyalar que:

- La pressió d'urgències és correcta i el seu increment al llarg dels tres anys reflecteix la potenciació de l'activitat d'aquest servei en l'hospital. Un increment excessiu de la pressió d'urgències podria posar en perill l'activitat programada de l'hospital.
- La relació visites successives/primeres ha augmentat considerablement fins i tot per damunt dels límits que es podrien considerar desitjables.

No s'han establert les ratios de freqüentació i de pressió hospitalària, per la dificultat d'establir el nombre d'habitants que depenen de l'hospital. A més en el segon cas, no es disposava de les llistes d'espera de la totalitat dels serveis de l'hospital.

3. Pel que fa a l'admissió de malalts.

S'han pogut constatar dificultats en la gestió dels llits de l'hospital degut principalment a la falta de control complert de les llistes d'espera dels serveis. Això ha provocat ordres d'ingrés des dels serveis en funció de la seva exclusiva disponibilitat de llits, i al marge de la situació de la resta de l'hospital i de la pressió d'urgències.

Degut a aixó s'han detectat, en situacions punta, dificultats en l'ingrés de pacients urgents, que o bé han sobresaturat l'hospital pel que a la seva ocupació o fins i tot han hagut d'ésser enviats a altres centres.

4. Pel que fa a la documentació i arxiu d'històries clíniques. La importància d'una correcta administració, redacció i ús de les històries clíniques, és decisiva pel compliment de l'activitat assistencial i el seu control de qualitat, i també per establir mecanismes d'assignació de recursos i de comparació de l'activitat interhospitalària.

L'any 1982 es va iniciar el procés de modernització de la història clínica, a finals de 1985 es va constituir una comissió d'històries clíniques. Dels seus esforços en va sorgir un únic model d'història clínica, obligatori per a tot pacient que sigui assistit en l'hospital i la gestió i conservació centralitzada de les històries clíniques a tots els serveis.

Tal com estableix l'ordre d'acreditació, al davant de l'arxiu d'històries clíniques hi ha un responsable i a més a més s'han establert clarament les normes i circuits per a la petició i devolució de les històries clíniques. Així mateix, tota persona atesa en l'hospital posseix la seva història clínica amb el seu corresponent número d'identificació.

A partir de la revisió practicada a un grup d'històries clíniques escollides aleatòriament, s'ha determinat la freqüència en què apareix la documentació més rellevant, segons s'ha desenvolupat en el quadre següent.

**FRECUENCIA D'APARICIO DE LA DOCUMENTACION
MES RELLEVANT DE LA HISTORIA CLINICA**

Documentació	Percentatge positiu
Filiació	100
Anamnesi i exploració	75
Orientació diagnòstica i tractament inicial	80
Control exploracions sol.licitades	10
Full pre-operatori	40
Autorització del malalt	50
Full operatori	70
Gràfica anestèsia i reanimació	100
Gràfica de constants	95
Observacions d'infermeria	60
Ordres mèdiques	80
Curs clínic	85
Informe d'assistència	75

Encara que s'ha detectat una millora en els percentatges, respecte a comprovacions fetes en anys anteriors, aquests són en alguns casos encara insuficients.

De l'anàlisi de les històries clíniques efectuada, i pel que fa a la seva presentació, creiem que caldria millorar els punts següents:

- Conservació agrupada i cosit dels documents corresponents a cada episodi clínic.
- Ordenació pre-determinada dels documents de cada episodi clínic en funció de la seva importància relativa.
- Subjecció de tots els documents a la carpeta que els conté per evitar la seva pèrdua.
- Eliminació de documents en blanc i no utilitzats de l'interior de les carpetes per a facilitar l'ordre i el maneig de la història clínic.
- Constància del número d'història clínic a més a més del nom del pacient en cada document per tal de facilitar la seva conservació en la corresponent carpeta.
- Firma per part dels facultatius, no només de les prescripcions sinó també de les peticions d'exploració i les notes d'evolució.
- Redacció pulcra i llegible.

5.2. Recomanacions

1. Caldria crear un lloc de treball a cobrir amb una persona

- qualificada per reforçar l'àrea d'administració i comptabilitat.
2. Es recomana una informatització adequada al volum i la funció, de les àrees de personal, actiu fix, facturació i comptabilitat.
 3. Assenyalant que el fet escapa en part de les possibilitats de l'hospital, es recomana una major celeritat en el tancament dels exercicis.
 4. D'acord amb les observacions fetes en els estats financers, es creu necessari que, en el futur, el pressupost anual estigui previst per cobrir totes les despeses i en la seva liquidació hi figurin, per tant totes les de l'any.
 5. Es recomana efectuar un inventari físic, a partir del qual sigui possible identificar exactament cada element d'actiu fix i determinar els elements de l'immobilitzat que són propietat de la Generalitat i de la Tresoreria de la Seguretat Social, i si estan es capacitat d'ús.
 6. Es considera necessari que es calculi, una vegada efectuat l'inventari físic de l'immobilitzat i localitzats i identificats tots els elements, el fons correcte d'amortització, ja que sembla ésser que l'hospital disposa de la informació suficient per a fer aquest càlcul de forma adequada.
 7. El compliment de les recomanacions anteriors, permetria a més l'establiment d'un sistema de comptabilitat analítica per serveis que seria de gran utilitat per a la gestió de l'Hospital i per poder comparar aquesta amb la d'altres establiments sanitaris.
 8. Es recomana efectuar les millores necessàries per tal d'aconseguir l'acreditació definitiva.
 9. Pel que fa a les històries clíniques, s'haurien de millorar els aspectes de presentació, ordenació, numeració, signatura dels documents i sobretot assegurar que hi figurin tots els que estableix l'Ordre d'Acreditació en el punt 27.4 del seu annex.
 10. Caldria constituir la Comissió de Documentació Clínica i Arxius, d'acord amb el que estableix el "Projecte de Departament d'Assegurança de Qualitat" del mateix hospital.

MANUEL BOSCH I ISANT, Secretari General de la
Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que aquest informe de fiscalització SCF-01 B/87,
sobre l'Hospital Arnau de Vilanova, Lleida, exer-
cici de 1985, és una còpia exacta de l'aprovat
pel Ple de la Sindicatura de Comptes, en la ses-
sió del dia 17 de juliol de 1987.

I perquè així consti i tingui els efectes que
corresponguin, signo aquesta certificació, amb
el vist-i-plau del Síndic Major.

Barcelona, 20 de juliol de 1987.

V. i P.,
EL SÍNDIC MAJOR,

